

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. III. Vtrum requiratur ad materiam huius Sacramenti, quòd sit panis
triticeus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

tur per: volam consecrare, & sit solum voluntas volendi, sed habet eum qui explicatur per: volo, & est presens voluntas consecrationis future, ex qua voluntate etiam in futurum procedit in Sacro, nec eliditur ea voluntas ex eo quod ex naturali inaduer- tentia non reposuerit super corporale huiusmodi formulas ante consecrationem; unde communiter excusatur à peccato, eo quod inculpate omittat formulas ante consecrationem super corporale re- ponere, & verè consecrat, quia non obstante natu- rali inaduerentia eius quod facere debuerat, ma- net virtualis intentio has formulas consecrandi.

ARTICVLVS III.

*Virum requiratur ad materiam huius Sa-
cramenti, quod sit panis triticeus?*

POSTQVAM D. Th. ostendit panem esse hu-
ius Sacramenti materiam, aggreditur expli-
care naturam & qualitatem panis qui ad valorem
consecrationis est necessarius.

Conclusio autem est affirmatiua.

Notandum 1. esse extra controuersiam apud
Doctores panem cōfectum ex leguminibus, vt fabis,
pis &c. non esse materiam aptam consecrationi,
similiter cōfectum ex fructibus arborum vt casta-
neis, amygdalis &c. item ex radicibus herbarum.

Notandum 2. Gabrielem lect. 35. in canone missæ,
Lit. G. existimare panem cōfectum ex quouis genere
frumenti vt ex hordeo, avena &c. esse sufficientem
materiam consecrationis. frumentum verò vsu Scri-
ptorum comprehendit omne granum, seu semen
quod habet culmum & aristas: in quam sententiam
videri potest propendere Alanus lib. 1. de Eucharis-
tia cap. 11.

Probari autē potest 1. panis ex quocumque fru-
mento cōfectus est eiusdem speciei. 2. nisi dicatur
materiam ex qua hoc Sacramentum confici potest,
esse ipsum genus frumenti, materia erit incertissi-
ma, cum species quæ requiritur, possit agere deter-
minari. 3. Christus videtur assumpsisse in materiā,
ex qua hoc Sacramentum confici debet, panem, qui
apud omnes possit facile reperiri, qualis est panis,
qui ex quouis frumenti specie potest confici.

Verum sententia S. Th. est, communis aliorum
Doctorum, quæ etiam traditur in Concil. Flor. de-
creto de Sacramentis, vbi dicitur: *Tertium est Eucha-*
ristia Sacramentum, cuius materia panis triticeus. ex quo
constat ita requiri triticeum, vt si sit cōfectus ex
alijs granis, cōsecratio sit futura inualida. quamuis
enim Alanus supra dubitet num Concilium velit
tradere materiam necessariam, necessitate Sacra-
menti, an solum necessariam necessitate præcepti,
non potest tamen merito dubitari, cum Concilium
eodem modo loquatur de panis triticeo pro conse-
cratore corporis Christi, quo loquitur de vino vi-
tis, quod est materia consecrationis calicis, quod
constat esse necessarium necessitate Sacramenti.
accedit quod Concilium tradat materias Sacramen-
torum per modum Ritualis, explicans eas, sine qui-
bus Sacramentum confici nequeat, nisi ex adiun-
cto aliud colligatur, quod in presenti non accidit.
atque ita post Flor. communiter tradit Doctores.

Congruentia est quod solus panis triticeus sit
visualis communiter; nam alterius solum est vsus
propter defectum tritici. 2. quod panis triticeus sit
aptissimus ad hominem roborandum; ergo apte
assumptus est ad designandum robur, quod per Eu-
charistia Sacramentum confertur animæ, accedit

quod plerisque Scripturæ locis, quibus hoc Sacra-
mentum fuit adumbratum, sub nomine frumenti,
per frumentum passim intelligatur triticeum. Psal.
80. *cibauit illos ex adipe frumenti.* Zachariæ 9. *quid enim*
bonum eius; & quod pulchrum eius, nisi frumentum ele-
ctorum? in quem locum Hieronymus ait: *frumentum*
electorum nos intelligimus Dominum Salvatorem, qui lo-
quitur in Evangelio, nisi granum frumenti cadens in ter-
ram mortuum fuerit &c. de hoc tritico efficitur ille panis,
qui de cælo descendit.

Ex quo sequitur contra Gabrielem hoc Sacra-
mentum non posse cōfici ex pane hordeaceo, quam-
uis de eo dubitet Alanus supra, item ex pane cōn-
fecto ex avena, milio, oryza, & similibus, quæ constat
non esse triticeum. idem dicendum de alijs granis
quæ in varijs regionibus nascuntur, & passim à peri-
tis eā in re, certò dicuntur non esse triticeum, quod
periti ex varijs possunt iudicare.

Ad argumenta pro sententia Gabrielis allata,
respondetur ad primū satis constare ex varijs effe-
ctibus inter se valde dissimilibus, hordeum & tri-
ticeum specie differre. adde, quidquid sit de quæ-
stione physica, panem ex hordeo, avenā, &c. cōse-
ctum, non esse vsualem & hominibus accommo-
datum, sed assumi in defectum triticeus; ex vsu au-
tem Ecclesiæ etiam ante Flor. videtur constare
Christum voluisse assumi pro materiā cōsecratio-
nis panem cōmuni hominum vsui accommodatum.

Ad secundum Resp. materiā huius Sacramenti
non futuram adeo incertam, licet non quæuis spe-
cies frumenti possit assumi, quia inter homines sa-
tis potest constare de quibusdam granis quod ve-
ram & indubitam rationem tritici participet, &
proinde quod indubitata cōsecratio in illis perfici
possit. si de quibusdam controuertatur, non obstat
certitudini materiæ in ordine ad praxim, quia de
alijs granis habetur certitudo, eaq; facile possunt
haberi, vt conficiatur panis, materia ex qua huius
Sacramenti.

Ad tertium Resp. quamuis triticeum in quibus-
dam partibus non crescat, facile tamen potest as-
portari, neque hactenus in vllā regione defuit suf-
ficiens ad consecrationem. unde ex eo capite non
est quod Christus videatur non restrinxisse mate-
riam consecrationis ad triticeum propriè dictum.

Dices varia Concilia tradentia materiā ex qua
huius Sacramenti solum assignant panem, vel panem
ex frumento, videri potest cap. *Firmiter* de summa
Trinitate, cap. *cum Marthe*, de celebratione missæ
rum, Concil. Carthaginense 3. cap. 24. & alia.

Resp. 1. satis constare ex Flor. non quoduis fru-
menti genus sufficere, sed requiri triticeum.

Resp. 2. Concilia & Pontifices intelligi de eo
genere frumenti, quod passim in Ecclesia vsurpatur
pro materiā panis, ex quo hoc Sacramentum solet
confici. noluerunt enim per frumentum intellige-
re id cuius in Ecclesia nullus vnquam fuerat vsus,
& quod communiter negatur esse conuenientem
materiam huius Sacramenti.

Ex dictis sequitur omnē panem verè triticeum
esse materiam aptam consecrationi, siue triticeum
sit species infima, siue subalterna.

De quibusdam tamen inter Doctores aliqua
est controuersia, unde

Petitur 1. an panis siligineus sit materia apta
consecrationis.

Notandum siliginem duobus modis accipitur, vno,
prout significat selectum genus tritici, altero pro-
ut nunc communiter sumitur, estque mindus præ-
stans, quam triticeum, vt communiter sumitur.

Psal. 80.
Zach. 9.

Corollaria.

Satisfit at-
gumentis
pro sententia
Gabrielis
allatis.

Obiectio
ex Conci-
lijs.
Cap. *Firmi-
ter*.
Cap. *Cum
Marthe*.
Resp.

Corollaria.

22.

Siligo du-
plicitat ac-
cipitur.

D. Thom.

Siligo est
tritici solis
acciden-
bus ab alio
differens.

23.

Far est de-
licatissima
species tri-
tici.Spelta vi-
detur parti-
cipare na-
turam tri-
tici.
In praxi ta-
men nõ vi-
detur per-
mittenda
consecratio
in ea.

24.

Ad valorem
debet esse
panis ex fa-
rina triti-
cea, & aqua
naturali co-
ctus &
igne coctus.
Corollaria.

De priori genere filiginis nullus merito potest dubitare quin sit materia consecrationis. De posteriori negant varij; affirmant plures cum D. Th. hic ad 2. qui, ut patet ex eius discursu, loquitur de secundo genere filiginis. Ratio est quod siligo sit verè triticum solis accidentibus ab alio differens propter soli siccitatem, nam diuersitas inter filiginem & triticum vulgò dictum non est tanta in figura, proprietatibus, & virtute, ut mutet speciem, vel saltem proximum genus, atque adeo tollat veram tritici rationem.

Petitur 2. utrum far sit materia consecrabilis.

Negat S. Th. responsione ad 2. Vasquez disput. 170. cap. 3. nu. 19. & plures alij. inclinatur. Vict. num. 55. Affirmant plures alij. Palud. dist. 11. quæst. 1. art. 4. conclus. 3. Sotus dist. 9. quæst. 1. art. 3. Henriquez lib. 8. cap. 9. num. 1. Alanus suprà. Estius dist. 8. §. 6. versu, eadem porro ratio, quæ sententia est longè probabilius, & nisi auctores alterius sententia aliter illud nomen accipiant, quàm communiter sumatur, non videtur posse subesse vlla dubitatio, cum far sit delicatissima species tritici.

Petitur 3. utrum spelta sit materia consecrabilis, seu panis ex spelta confectus.

Negat S. Th. suprà. Vasquez & alij, inclinatur. Vict. suprà. Affirmant Palud. suprà. Caiet. hic, Sotus art. citato §. spelta verò, Alanus, Henriquez, Estius locis citatis & plures alij, quæ sententia speculatiue est probabilis, quia spelta videtur naturam tritici participare, & odore, sapore, & efficacia parum differt à tritico prout vulgò sumitur. Dixi speculatiue quia practicè non videtur vllò modo permittendum ut consecratio fiat in huiusmodi pane, cum enim varij sentiant non esse materiam aptam consecrationis, consecratio merito deberet censeri dubia.

Aduerte 1. ex D. Th. ad 3. si grana tritici alia ita permisceantur, ut hæc præualeant, vel penè æquent grana tritici, panem inde confectum non esse aptam materiam consecrationis, secus si notabiliter præualeant grana tritici. D. Th. passim consentiunt alij; ratio est quod priori casu panis non possit dici triticus, posteriori verò possit. diligentia tamen est adhibenda ut quantum fieri potest purum triticum accipiat pro pane consecrando.

Aduerte 2. ex solutione ad 4. panem idoneum consecrationi non debere esse corruptum, sed debere naturam panis retinere: si enim corruptio tanta sit ut species panis solvatur, quod cognosci poterit ex sapore, colore & alijs, nullo modo est materia consecrabilis: si non sit tanta corruptio, poterit quidem valde consecrari, consecrans tamen grauiter peccabit propter irreuerentiam in Sacramento commissam, quemadmodum & grauiter peccat, qui consecrat dubiam materiam.

Aduerte 3. præter naturam granorum, requiritur etiam modum. cum ergo panis vsualis debeat fieri ex aqua naturali & calore ignis coqui, ad valorem consecrationis requiritur ut sit panis ex farina triticea & aqua naturali confectus & igne coctus, ut communiter Doctores cum S. Th. art. 7. ad 3.

Hinc massa cruda, item elixa, frixa non est materia consecrationis, similiter liba, placenta, panis ex aqua rosacea confectus, ita D. Th. suprà & alij. licet de ultimo contrarium sentiat Caiet. in dictum art. 7. & Sa verbo missa num. 4. ratio est quod talis panis non sit vsualis. vnde nec erit consecrabilis panis in cuius consecratione apponuntur oua, butyrum, aromata, succi herbarum, vinum, si videlicet hæc apponantur in notabili quantitate: si

enim parum aquæ rosacæ vel butiri apponatur, non irritatur consecratio, quamuis sit illicitum materiam destinatam consecrationi huius Sacramenti hæc apponere.

Dices massa cruda & panis non differunt specie; ergo.

Resp. quidquid sit de antecedente neg. consecrationem, quia ut materia sit vel non sit consecrabilis, non tam est spectanda differentia physica, quàm moralis & in ordine ad communem vsum, cum ergo materia huius Sacramenti sit verus panis & vsualis, quæ ratio seu conditio non conuenit massæ crudæ, elixæ, placenta, non sequitur ex his corpus Christi posse confici, eò quod panis sit materia apta consecrationis.

Peculiaris difficultas est de amydo. Palud. suprà conclus. 5. affirmat esse materiam consecrationis, similiter Caiet. hic in fine, Henriquez suprà, Sotus art. citato 2. propositione de hac re, licet dubitauer. Negat D. Th. hic ad 4. & cum eo communiter Theologi, quæ sententia est omnino verior, pro cuius intelligentia:

Notandum amydom fieri expressione medullæ ex ipso tritico madido, quæ postea exsiccata vertitur in farinam, ex qua fit panis: vnde patet longè aliter mutari triticum, quàm cum ex eo fit farina ex qua fit panis, neque ea confectio tendit ad panem vsualem conficiendum; ergo consecratio fieri nequit in amydo concocto.

ARTICVLVS IV.

Vtrum hoc Sacramentum debeat confici ex pane azymo?

PRIMA conclusio. non est de necessitate Sacramenti quod panis sit azymus vel fermentatus, quia vtrouis modo fiat panis, veram rationem panis potest retinere.

Secunda conclusio. conueniens est ut ea in re vnusquisque sacerdos seruet ritum seu consuetudinem suæ Ecclesiæ: vbi

Notandum hac loquendi forma S. Th. non tantum significare, quid sit decentius, sed velle explicare quid ex necessitate præcepti fieri debeat. nam in corpore dicit, vnde sicut peccaret Presbyter in Ecclesia Latinorum celebrans in pane fermentato, ita peccaret Presbyter Græcus in Ecclesia Græcorum celebrans in pane azymo, quasi peruertens Ecclesiæ suæ ritum.

DVBIUM I.

De pane necessario necessitate Sacramenti?

PETITVR, an is necessariò debeat esse azymus, an verò fermentatus? qua in re varij errores inueniuntur.

Primus est Græcorum qui ante annos sexcentos censent panem fermentatum ita esse necessarium, ut consecratio tentata in azymo sit irrita, de quo errore videri potest Leo 9. epist. ad Michaelem Patriarcham Constantinopolitanum cap. 5.

Secundus error est quod panis azymus sit de necessitate Sacramenti respectu Latinorum, fermentatus verò respectu Græcorum, ita ut consecratio sit nulla, si Latinus tenter consecrare fermentatum, vel Græcus azymum. tenet Glossa in cap. Litteras de celebratione missarum, pro quo citat quemdam Hugonem.

Tertius